

Har kollektive naturplaner en fremtid?

ARBEJDSGRUPPE MØDE, COLLEKTIV IMPACT, THYREGOD D. 1. SEPTEMBER 2015

BAGGRUND FOR NATURPLANER

- Projektopgave for Naturstyrelsen 2000 – 2002
- Koncept udviklet, afprøvet og tilpasset
- Demonstrationsprojekt med 53 naturplaner

Skema og vejledning til udarbejdelse af naturplaner på bedriftsniveau

- [Introduktion og brugervejledning.](#)
 - [Baggrund.](#)
 - [Formål.](#)
 - [Frivillige naturplaner.](#)
 - [Forløbet af en naturplan.](#)
 - [Naturplanens indhold.](#)
 - [Fremtid.](#)
 - [Yderligere læsning.](#)
 - [Noter.](#)
- [Vejledning 1: Guidelines til forberedelse af naturplan .](#)
- [Vejledning 2: Guidelines til gårdbesøg.](#)
- [Vejledning 3: Guidelines for udarbejdelse af naturplanen for bedriften.](#)
- [Vejledning 4: Guidelines til udførelse og opfølgning af naturplanens tiltag.](#)
- Skema 1: Resumé skema. [PDF.](#)
- Skema 2: Skabelon til beskrivelse af anbefalinger for hvert naturelement + eksempel. [PDF.](#)
- [Bilag 1: Bruttocheckliste for relevante data for bedriften og lokalområdet.](#)
- [Bilag 2: Inspirationskatalog.](#)

PRIORITERING AF EN NATURINDSATS BLEV ITALESAT VIA BRANDMANDENS LOV

- Bevar
- Beskyt
- Genopret/plej
- Etabler nyt i sammenhæng

KONCEPT OG SKABELON FOR NATURPLANER

Indsæt billede

Navn
Adresse
Postnr. og by

Indsæt evt. kortudsnit

Indsæt logo

3. Beskrivelse af bedriftens arealer, produktion og landskab (obligatorisk)

Nudrift (obligatorisk)

(Arealer, produktion m.m.)

Bedriftens historie (anbefales)

(Slægtsgård, hvem har før ejet bedriften, interessante historier m.m.)

Bedriftens kulturhistorie (obligatorisk)

(Oplysninger om tidligere bopladser, fortidsfund m.m., se www.dkonline.dk. Se evt. regionplanens udpegninger for kulturmiljøer)

Indsæt evt. kort

Ejernes fremtidsplaner og ønsker (anbefales)

(Hvilke planer har ejerne for de næste år 5 – 10 år for bedriften. Uddybning i forhold til resuméet).

Landskabet (anbefales)

(Hvilket landskab er bedriften placeret i? evt. lidt om landskabets form og dannelse, fugleperspektiv på bedriften, så det giver en fornemmelse af området, sårbar natur som nabo. Se evt. regionplanens udpegninger for geologiske interesseområder, biologiske korridorer m.m.)

Planter og dyreliv på bedriften (anbefales)

(Hvilke dyr ses på bedriften? Overordnet, er der generelt mangelfuld agerhøns, rådyr, særlige arter m.m., hvordan har udviklingen været i antallet af arter, jf. ejerens oplevelser?)

HVAD KAN NATURPLANERNE?

- Gårdbesøget er centralt fordi:
 - Landmanden får forklaring på arealernes værdi. Giver bedre forståelse for at bevare og pleje arealerne.
 - Landmanden bliver oplyst om, hvilke særlige planter, dyr og naturtyper der er på ejendommen.
 - Landmændene får faglige ekspertise og individuel rådgivning om, hver enkelt biotop/naturelement på bedriften.
- Plan for prioritering af indsatsen
- Rådgivning på flere niveauer: Biotopniveau, bedriftsniveau og egnsniveau.

VIGTIGE ELEMENTER I NATURPLANERNE

- De er frivillige
- De bygger på positiv og faglig inspiration
- Dialog med udgangspunkt i landmandsfamiliens ønsker
- Kan flytte fokus fra at etablere ny natur til at pleje og bevare eksisterende natur
- Landmænd har fået ny viden om bedriftens naturværdier
- Prioritering af indsatsen med udgangspunkt i eksisterende naturværdier

EFFEKTEN AF NATURPLANERNE

- 46 ud af 53 landmænd er i gang med at realisere tiltagene fra naturplanen efter 1½ år.
- Manglende tid er årsag til at planerne ikke er iværksat hos resten, men fortsat planer om at realisere tiltagene.

Typiske tiltag

- Der er iværksat pleje af overdrev, enge og andre naturområder
 - Der er foretaget rydning og oprensninger af søer og vandhuller
 - Der er kommet mere fokus på etablering af randzoner
 - Der er etableret nye søer og planter.
-
- *Alle vil anbefale kollegaer at få lavet naturplaner*

ERFARINGER MED NATURPLANER – FRA LANDMÆNDENE

Konklusioner fra effektundersøgelser:

- Alle landmændene er meget tilfredse med deres naturplaner.
- Landmændene er mere motiverede for at inddrage naturhensyn i bedriftens planlægning og udvikling fremover.
- Naturplanen har givet dem et overblik over, hvad der kan gøres for naturen.
- Det har været godt for landmændene at få en faglig vurdering af mulighederne for at inddrage naturhensyn på bedriften.

Kilde: effektundersøgelse hos 12 landmænd, 2002

TID OG RESSOURCER

- Tidsforbrug pr. naturplan = 15 – 25 timer
- Anbefalet opfølgning på planen = efter 1., 2. og 5. år

Naturplaner

på landbrugsbedrifter

Fælles naturplan blandt naboerne

I den lille by Nr. Hostrup ved Rødekro er seks landmænd gået sammen i et projekt for at få udarbejdet en fælles naturplan for deres ejendomme. De seks landmænds arealer støder op til hinanden og ligger i umiddelbar nærhed af landsbyen.

De seks landmænd har mellem 53 og 250 ha jord. De repræsenterer såvel rene planteavlbedrifter som husdyrtunge bedrifter på op til hhv. 200 DE i kvæg og 355 DE i slagtesvin.

Henry von Qualen er en af de fem landmænd, der har været med i projektet. "Det har helt sikkert betydet noget, at vi har været flere landmænd, der har været i gang på samme tid. Vi får gang i flere ting. Samtidig har vi opdaget, at vi har fælles interesser og mål" fortæller Henry.

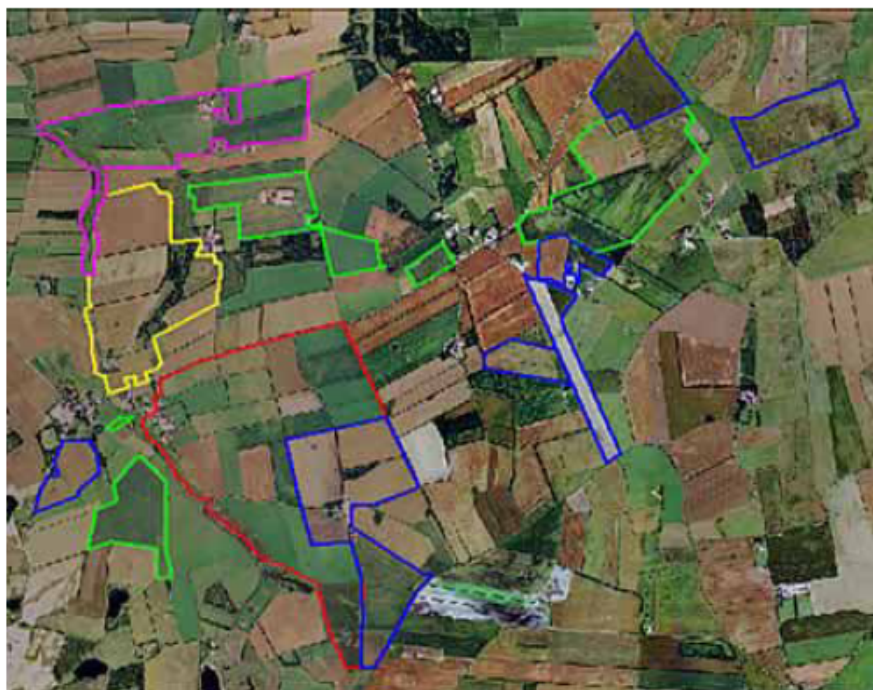
Fælles vilje

"Vores fælles naturplan har vist, at vi har en

fælles positiv vilje på trods af forskellige indgangsvinkler. Vi har både fået fokus på det, der kunne være godt at gøre, men i lige så høj grad på områder, som vi bør lade være som de er, fordi det vil være det bedste for dyr og planter", forklarer Henry.

Større indsigt i naboernes natur

Henry føler, at naturplaner har betydet, at der er blevet mere snak om naturen naboerne imellem. Samtidig ved hver især mere om, hvad de andre går og laver. "Naturplanen vil virke i en lang periode og sikrer, at den fortsatte snak ikke ophører. Vi spørger til hinandens natur nu – det gjorde vi ikke før. Vi har fået en fornemmelse af, hvor den enkelte nabo står, og hvad de har af planer", forklarer Henry.

"Der er sat fokus på samarbejdet om naturtiltag, og der er skabt et forum for udveksling af idéer og maskiner", siger Henry.

Landmændene var samlet for at diskutere deres nye naturplaner.

NATURPLANERNES HISTORIE I DANMARK

År	Forløb
2002 – 2006	Uddannelse af naturplansrådgivere 3 modul kurser (11 dage) for rådgivere i udarbejdelse af naturplaner afholdt i årene
2003 - 2005	Pilotprojektordning
2006	Godkendelsesordning til udarbejdelse af naturplaner (rådgivere og virksomheder)
2006	Tilskud (75 pct.) til naturplaner under LDP. 8 mio. kr. afsat
2007	Ingen tilskud
2010 - 2013	Tilskud via Natur- og miljøprojektordningen – lav interesse (i alt 91 planer udarbejdet (1,15 mio. kr)
2014 - 2015	Ingen tilskud til naturplaner

FREMTIDIGE PERSPEKTIVER FOR KOLLEKTIVE NATURPLANER

- Ja – grundideen er stadig rigtig god
- Mulighed for at lave en sammenhængende prioriteret plan for et område

UDFORDRINGER VED NATURPLANER

- Får man andet end en plan?
- Konkret effekt af planerne?

